ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології
Кафедра німецької філології

Силабус навчальної дисципліни

ТЕХНІКА ПЕРЕКЛАДУ (ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА) НІМЕЦЬКА

1-й і 2-й курси, 1-й – 3-й семестри

Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	В11 Філологія
Спеціалізація:	В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма:	Переклад з англійської мови та другої іноземної українською (магістерський рівень)
Статус дисципліни	**ОБОВ'ЯЗКОВА**
Обсяг:	10 кредитів ЄКТС, 300 годин (1-й семестр – 120, 2-й – 90, 3-й – 90): очна форма: лекції 4 години, практичні заняття 96 годин, самостійна робота 200 годин; заочна форма: лекції 4 години, практичні заняття 36 годин, самостійна робота 260 годин
Мова викладання:	Німецька, українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладачі, контактна інформація, адреса корпусу університету, консультації.	Юлія ІВАНИЦЬКА, к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Сергій БОГУСЛАВСЬКИЙ, к. філол. н., доцент, завідувач кафедри німецької філології; Інесса АЗАРОВА, к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; Ірина КУЛИНА, к. філол. н., доцент, доцент кафедри німецької філології; kafedranemfil@gmail.com бульвар Французький, 24/26, Консультації проводяться за затвердженим графіком https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/dystsypliny
Опис дисципліни:	Практичний курс техніки перекладу з німецької мови: перекладацькі трансформації, сучасні технології перекладу, письмовий переклад текстів різних жанрів (1-й і 2-й семестри) та усний переклад із зорової опори, діалогів, коротких промов і повідомлень (3-й семестр).
КЛЮЧОВІ ПРАВИЛА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ:	БЕЗПЕКА: у разі повітряної тривоги заняття зупиняється – ви спускаєтеся в укриття, а під час онлайн-занять – переходите до найближчого безпечного місця. 1. Відвідуйте заняття; кожне пропущене заняття відпрацюйте в години консультацій до завершення змістового модуля, інакше за тему – 0 балів. 2. Бали набираються протягом семестру. 1-й семестр: 11 тем по 5 балів і комплексне контрольне завдання – 45 балів; 2-й семестр: 8 тем по 7 балів і комплексне контрольне завдання – 44 бали; у 1-му і 2-му семестрах залік складають здобувачі, які не набрали 60 балів протягом семестру, або ті, хто бажає підвищити оцінку. 3-й семестр: 8 тем по 5 балів і комплексне контрольне завдання – 20 балів (разом до 60 балів); на іспиті – до 40 балів. 3. Використовуйте ШІ лише там, де це прямо передбачено завданням, і зазначайте, який інструмент використано. 4. Телефони, ноутбуки та планшети на занятті використовуйте лише для навчальних завдань та отримання сповіщень про повітряну тривогу.

	5. Плагіат, списування та подання результатів ШІ як власних є порушенням академічної доброчесності, яке тягне за собою наслідки різного ступеня серйозності, аж до відрахування. 6. Регулярно перевіряйте оголошення та, за необхідністю, ставте питання в чаті дисципліни та в Google Classroom.
Мета навчальної дисципліни:	формування у здобувачів вищої освіти базових і спеціалізованих перекладацьких компетентностей, що забезпечують здатність ефективно виконувати переклад текстів різних жанрів, дотримуючись принципів точності, смислової повноти, стилістичної відповідності та нормативності мови перекладу.
Очікувані результати навчання:	**Знати:** основні поняття, принципи і стратегії письмового та усного перекладу з німецької мови; особливості перекладу текстів різних жанрів і стилів; основні перекладацькі прийоми та трансформації (лексичні, граматичні, синтаксичні, стилістичні) для подолання міжмовної інтерференції та інших перекладацьких труднощів; техніки та технології перекладу (переклад із зорової опори, послідовний переклад, системи нотування, адаптація під цільову аудиторію). **Вміти:** обирати оптимальну стратегію письмового та усного перекладу з урахуванням жанрових, стилістичних і прагматичних особливостей вихідного тексту; забезпечувати змістову точність, логічну зв'язність і стилістичну адекватність перекладу; застосовувати лексичні, морфологічні та синтаксичні трансформації для досягнення комунікативної еквівалентності; використовувати довідкові, термінологічні та сучасні цифрові й електронні ресурси у перекладацькій діяльності. **Бути здатним:** виконувати письмовий та усний переклад з німецької мови українською в типових професійних ситуаціях; редагувати власний і чужий переклад, аргументовано обґрунтовуючи перекладацькі рішення; здійснювати мовно-культурне посередництво між німецькомовною та українською лінгвокультурами.
Зміст навчальної дисципліни:	**1-й семестр** **ЗМ 1. Структурно-семантичні трансформації у німецько-українському перекладі** Т1. Техніка перекладу як навчальна дисципліна. Мета, завдання, міжмовна інтерференція, роль другої іноземної мови. Т2. Перекладацькі трансформації: класифікація, функції, приклади. Лексичні, граматичні, стилістичні прийоми в німецько-українському перекладі. Т3. Технології та практики сучасного перекладу. Усний і письмовий переклад у цифрову добу: стратегія, точність, адаптація. Т4. Передача артикля та категорії означеності/неозначеності. Т5. Переклад прийменникових конструкцій у німецькій мові. Т6. Відтворення часових форм дієслова (Präteritum, Perfekt, Futur I). Т7. Переклад особових, відносних і неозначених займенників. Т8. Трансформації синтаксичних структур (інверсія, парцеляція, емфаза). Т9. Лексичні трансформації: конкретизація, генералізація, антонімічний переклад. Т10. Граматичні трансформації: заміна частин мови, перебудова речення. Т11. Переклад ідіом, фразеологізмів, сталих словосполучень. **2-й семестр** **ЗМ 1. Техніка письмового перекладу текстів різних жанрів** Т1. Переклад коротких інформаційних повідомлень (новини, замітки). Т2. Переклад офіційних текстів: повідомлення, заяви, оголошення. Т3. Переклад культурологічних текстів (туризм, традиції, гастрономія). Т4. Переклад публіцистичних фрагментів (інтерв'ю, статті, репортажі). Т5. Передача стилю та регістру (нейтральний, офіційний, розмовний). Т6. Робота з неологізмами та культурними реаліями. Т7. Переклад фрагментів художніх текстів (описи, діалоги). Т8. Переклад з елементами адаптації для цільової аудиторії (reader-oriented translation). **3-й семестр** **ЗМ 1. Техніка усного перекладу та ситуативна комунікація** Т1. Переклад із зорової опори (sight translation): короткі тексти.

	Т2. Усний переклад діалогів побутового характеру. Т3. Переклад коротких промов та презентацій (інформативний тип). Т4. Послідовний переклад коротких повідомлень і звернень. Т5. Тренування пам'яті: нотування, скорочення, ключові слова. Т6. Переклад з опорою на візуальний контент (відео, інфографіка). Т7. Усний переклад у туристичних і культурних ситуаціях. Т8. Перекладацький практикум: рольова симуляція «перекладач – клієнт – носій мови».
Методи навчання:	Лекція, пояснення, бесіда; ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів самостійної роботи; постановка й обговорення проблемних питань, робота з основною і додатковою літературою, робота в мережі Інтернет та з цифровими інструментами, дискусія, рольові симуляції, виконання самостійних та аудиторних тренувальних завдань.
Рекомендована література:	**Основна** 1. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій : навч. посіб. для студентів перекладацьких відділень. Доопрац. та доп. Кіровоград : РВВ КДПУ імені В. Винниченка, 2013. 200 с. 2. Литвин І. М. Перекладознавство : наук. посіб. Черкаси : Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. 288 с. 3. Максименко О. В. Прецедентні феномени в перекладі : навч. посіб. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 168 с. 4. Чередниченко О. І. Переклад – Культура – Ідентичність. Київ : Видавець Заславський О. Ю., 2017. 224 с. **Додаткова** 5. Зорницький А. В. Основи художнього перекладу : навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 97 с. 6. Губарець В. Редактор і переклад: основи видавничої роботи з відтвореними текстами : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. 176 с. 7. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник. Вінниця : Нова Книга, 2017. 448 с. 8. Некряч Т. Є., Чала Ю. П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів : навч. посіб. для студ. перекладацьких ф-тів вищ. навч. закл. Вінниця : Нова Книга, 2008. 200 с. 9. Ставицька Л. О. Словник жарґонної лексики української мови. Передмова. URL: http://ukr-zhargon.wikidot.com/peredmova 10. Krüger R. Die Transformer-Architektur für Systeme zur neuronalen maschinellen Übersetzung – eine popularisierende Darstellung. trans-kom. 2021. Bd. 14, Nr. 2. S. 278–324. URL: https://www.trans-kom.eu/bd14nr02/trans-kom_14_02_05_Krueger_NMUe.20211202.pdf 11. Nicoli R. Post-Editing im Sprachenpaar Deutsch-Italienisch. Eine empirische Untersuchung. trans-kom. 2024. Bd. 17, Nr. 2. S. 470–489. URL: https://www.trans-kom.eu/bd17nr02/trans-kom_17_02_10_Nicoli_Post-Editing.20241128.pdf 12. Pöllabauer S., Kadrić M. (Hrsg.) Entwicklungslinien des Dolmetschens im soziokulturellen Kontext: Translationskultur(en) im DACH-Raum. Tübingen : Narr, 2021. 336 S. (Translationswissenschaft; Bd. 17). 13. Porsiel J. (Hrsg.) Maschinelle Übersetzung für Übersetzungsprofis. Berlin : BDÜ Fachverlag, 2020. 384 S. **Електронні інформаційні ресурси** http://terminology.tnpu.edu.ua; https://context.reverso.net; https://gdt.oqlf.gouv.qc.ca; https://iate.europa.eu; https://meta.erudit.org; https://translate.google.com; https://www.deepl.com/translator; https://www.jostrans.org; https://www.lexicool.com; https://www.matecat.com; https://www.proz.com; https://www.sketchengine.eu; https://www.trados.com.
Оцінювання:	Поточний контроль – оцінювання усних відповідей, усного перекладу та рольових симуляцій під час практичних занять, оцінювання завдань, що виносяться на самостійне опрацювання (за кожною темою). Періодичний контроль – комплексне контрольне завдання за результатами змістового модуля кожного семестру. 1-й семестр: Сума балів = (Т1 + … + Т11) + комплексне контрольне завдання = 55 +

	45 = 100 балів. 2-й семестр: Сума балів = (Т1 + … + Т8) + комплексне контрольне завдання = 56 + 44 = 100 балів. 3-й семестр: Сума балів = (Т1 + … + Т8) + комплексне контрольне завдання + іспит = 40 + 20 + 40 = 100 балів. Підсумковий контроль – залік (1-й та 2-й семестри), який виставляється за сумою балів поточного та періодичного контролю; іспит (3-й семестр). У 1-му і 2-му семестрах здобувачі, які не набрали 60 балів, або ті, хто бажає підвищити оцінку, складають залік. Критерії оцінювання наведено в робочій програмі (п. 10).
ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)	
Відвідування занять, дедлайни та перескладання	Відвідування практичних занять обов'язкове (п. 5.5 Положення про організацію освітнього процесу: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procesu_2024.pdf). Пропущене заняття відпрацьовується в години консультацій до завершення змістового модуля (виконання завдань заняття та співбесіда); невідпрацьоване заняття – 0 балів. Здобувачі з індивідуальним графіком виконують завдання у строки графіка (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Polojenia_proonu_indgrafik_28_12_2022.pdf). Завдання здаються у визначені викладачем терміни. Перескладання – відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf).
Політика академічної доброчесності	Плагіат, списування, несамостійне виконання завдань і подання результатів ШІ як власних є порушеннями академічної доброчесності (Положення про академічну доброчесність ОНУ, 2026: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/pologenya-akademichna-dobrochesnist.pdf).
Використання штучного інтелекту	ШІ використовується лише в завданнях, де це прямо передбачено умовою (з зазначенням інструмента і мети); в інших завданнях, зокрема в контрольних перекладах, використання ШІ заборонено. Не можна вводити в сервіси ШІ персональні та конфіденційні дані (Політика використання ШІ в ОНУ: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/5-polityka-vykorystannia-shi.pdf).
Використання телефонів і комп'ютерів на занятті	На заняттях можна користуватися телефонами й ноутбуками для виконання навчальних завдань: сканування QR-кодів, роботи з інтерактивними сервісами (Mentimeter, Quizlet тощо), пошуку в словниках і термінологічних базах. Використовувати пристрої для сторонніх цілей не дозволяється. Пристрої також можна використовувати для отримання сповіщень про повітряну тривогу.
Комунікація	Оголошення, матеріали та зворотний зв'язок – у чаті дисципліни в месенджері та в Google Classroom відповідно до інструкцій викладача.
Визнання результатів неформальної освіти	Результати навчання, здобуті в системі неформальної та/або інформальної освіти (онлайн-курси, тренінги, стажування, волонтерські проєкти), можуть бути визнані та зараховані як результати самостійної роботи, поточного, періодичного або підсумкового контролю з цієї дисципліни відповідно до Положення про визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти в ОНУ (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_neformalna_osvita_2024_final.pdf).